

Seletuskiri
Vabariigi Valitsuse korralduse
„Vabariigi Valitsuse 23. augusti 2007. a korralduse nr 391 „Vabariigi Presidendi
ametihüve seaduse” rakendamise” muutmise“
eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

1.1 Korralduse eesmärk ja sisukokkuvõte

Korralduse kehtestamise eesmärk on otsustada president Arnold Rüütlile kasutusse antud eluruumi asemel talle kuuluva elukohaga seotud mõistlike korrashoiukulude kandmine.

29. jaanuaril 2024 edastas Vabariigi Presidendi Kantselei Riigikantseleile taotluse esitada Vabariigi Valitsusele otsustamiseks president Arnold Rüütlile rakendatavate ametihüve – elukoha kasutusse andmine – teise ametihüvega – elukohaga seonduvate mõistlike korrashoiukulude kandmisega.

Vabariigi Presidendi ametihüve seaduse kohaselt on pärast ametivolituste lõppemist presidendil õigus saada oma kasutusse elu-, esindus- ja tööruumid ruumide üüri- ja korrashoiukulude hüvitamisega riigi poolt või saada riigilt hüvitist presidendi elukoha korrashoiuga seotud mõistlike kulude eest.

23. augusti 2007 korraldusega nr 391 (RTL 2007, 68, 1217) otsustas Vabariigi Valitsus president Arnold Rüütli taotluse alusel anda ametist lahkunud presidendile elukohana kasutusse kinnistu ja külalistemaja Tallinnas Kaare 10. President Arnold Rüütel esitas 23. jaanuaril 2024 taotluse, mille kohaselt ta vabastab nimetatud ruumid ning palub kanda tema uue elukohaga seonduvad mõistlikud korrashoiukulud.

Eelnõu kohaselt hüvitatakse presidendi elukoha korrashoiuga seotud mõistlikud kulud alates 1. veebruarist 2024.

1.2 Eelnõu ettevalmistaja

Eelnõu ja seletuskirja on ette valmistanud Vabariigi Presidendi Kantselei direktori nõunik Katrin Laaniste (katrin.laaniste@vpk.ee, telefon 631 6202) koostöös Justiitsministeeriumi õiguspoliitika osakonna avaliku õiguse talituse nõunik Monika Tappo'ga (monika.tappo@just.ee).

2. Eelnõu sisu

2.1 Asjaolud ja õiguslikud alused

Vabariigi Presidendi ametihüve seaduse § 11 lõike 1 punkti 1 kohaselt on presidendil ametivolituste lõppemisel õigus saada oma kasutusse elu-, esindus- ja tööruumid nende ruumide üüri- ja korrashoiukulude hüvitamisega riigi poolt või saada riigilt hüvitist presidendi elukoha korrashoiuga seotud mõistlike kulude eest.

Vabariigi Presidendi ametihüve seaduse § 11 lõike 2 kohaselt otsustab nimetatud hüvede vahel Vabariigi Valitsus korraldusega ühe aasta jooksul alates presidendi ametivolituste lõppemisest, arvestades presidendi ühiskondlikku positsiooni ja funktsioone, mida president täidab pärast ametivolituste lõppemist, Eesti Vabariigi rahalisi võimalusi ning presidendi arvamust.

Viidatud sätete alusel anti ametist lahkunud presidendi kasutusse elukoht Kaare 10, Tallinn ning esindus- ja tööruumidena korteriomand Tallinnas A. Weizenbergi 32-1. President Rütli taotluse alusel otsustas Vabariigi Valitsus 5. juunil 2008 tööruumide asendamise ning senise korteriomandi asemel on sellest ajast president Rütli esindus- ja tööruumidena kasutuses hoone Roheline Aas 1.

Kehtiva korralduse sõnastus on järgmine: Anda president Arnold Rütli kasutusse elu- ja esindusruumidena kinnistu ja külalistemaja Tallinnas Kaare 10 ning tööruumidena hoone Tallinnas Roheline aas 1 ning hüvitada nimetatud ruumide üüri- ja korrashoiukulud.

Korralduse sõnastust on muudetud täpsemaks, sest Tallinnas aadressil Roheline aas 1 on töö- ja esindusruum (mitte vaid tööruum). Samuti on välja jäetud sõna „üürikulud“, sest hüvitatakse ruumi korrashoiukulud. Sisu mõttes ei suurendata hüvesid, tegemist on sõnastuse täpsustamisega.

2.2 Elukoha korrashoiuga seotud mõistlike kulude hüvitamine

President Rütli vabastab talle Vabariigi Valitsuse korralduse alusel elukohana kasutuseks antud kinnistu ja külalistemaja ning soovib alates 1. veebruarist 2024 oma uue elukoha mõistlike korrashoiukulude hüvitamist. Seega kulud hüvitatakse tagasiulatuvalt alates 1. veebruarist 2024.

Täpsemat selgitust, mida saab lugeda elukoha korrashoiuga seotud mõistlikeks kuludeks, seadusandja ette näinud ei ole. Pärast presidendi ametivolituste lõppemist on presidendi ametihüvede rakendamisel senise praktika kohaselt elukoha korrashoiuga seotud mõistlikeks kuludeks loetud näiteks hoone hooldust ja korrashoidu, riiklikke makse ja kommunaalkulusid. Tuginedes analoogiale, on president Rütli elukoha korrashoiuga seonduvate mõistlike kulude hüvitamiseks vajalikud vahendid Vabariigi Presidendi Kantselei eelarves 2024. aastaks olemas – vahendid, mis olid ette nähtud seni riigi kulul antud eluruumi kulude kandmiseks. Alates 2025. aastast vajalikud vahendid, suurusjärgus 30 000 eurot aastas, taotleb Vabariigi Presidendi Kantselei täiendavalt oma eelarvesse seni Riigi Kinnisvara AS-ga seonduvate vahendite vähenemise arvelt.

3. Eelnõu rakendamisega seotud muud kulud

Vabariigi Presidendi ametihüve seaduse § 13 lõike 11 kohaselt korraldab ametist lahkunud presidendile seaduses sätestatud ametihüvede rakendamist Vabariigi Presidendi Kantselei selleks otstarbeks riigieelarves ettenähtud summadest. Sama lõike teises lauses sätestatakse, et presidendi elu-, esindus- ja tööruumide üüri- ja korrashoiukulude hüvitamist korraldab Vabariigi Valitsus oma reservi summadest. Kooskõlas riigieelarve seaduse § 58 lõikega 1, mille kohaselt Vabariigi Valitsuse reservi vahendeid võib kasutada ettenägematuteks kuludeks, investeeringuteks ja finantseerimistinguteks, mida ei ole võimalik riigieelarve eelnõu menetlemisel planeerida, kohaldatakse Vabariigi Presidendi ametihüve seaduse § 13 lõike 1¹ teist lauset ainult juhul, kui vastavaid kulusid ei ole Vabariigi Presidendi Kantselei eelarves ette

nähtud või kulud suurenevad lähtudes olukordadest, mida ei olnud võimalik eelarve planeerimisel ette näha.

President Arnold Rüütli elukoht on asukohta täpsustamata Vabariigi Valitsuse 17. detsembri 2009 määruse nr 211 „Politsei poolt valvatavad objektid“ § 1 lõike 1 punkti 8 kohaselt valvatavate objektide loetelus ja praegu teadaolevalt valveobjekti muutmisega seondult kulude suurenemist teada ei ole.

4. Eelnõu kooskõlastamine

Eelnõu saadetakse eelnõude infosüsteemi kaudu kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile ja Siseministeeriumile ning arvamuse andmiseks Vabariigi Presidendi Kantseleile.